

ΣΠΗΛΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΕΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΝ ΕΠΙΛΥΡΟΥ ΛΙΜΗΡΑΣ

Ἰὺδ Κας Ἰννης Πετροχειλου

Σ Π Η Λ Ι Ο Ν Μ Π Λ Η Π Ο Λ Α

Ἰριθμός 1970

Τὸ σπήλαιον εὐρίσκεται Β.Δ. τοῦ χωρίου ΒΡΥΣΗ τῆς Κοινότητος Κυπαρισσίου, ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρῆς, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρῆς τοῦ ὄρους Παναμπολα, εἰς ὕψος 350 περίπου μέτρων ὕ.ἔ.θ. καὶ ἀκριβῶς εἰς τὴν τοποθεσίαν Πανάβρυση.

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ν.

Ὡς μοὶ ἀνεκοινώθη, τὸ σπήλαιον ἐγνωρίζεν πρό τριακονταετίας ὁ ποιμὴν Χρῖστος Ἀσημάκη Ππουλαμῆστης, ὁ ὁποῖος ἀργηθῆ ἐσχάτως περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ του εἰς τὸν κ. Σπ. Βασιλείου, ἐργολάβον. Ὁ τελευταῖος οὗτος, ἐπισκεφθεὶς τὸ σπήλαιον καὶ διαπιστώσας τουριστικὴν αὐτοῦ ἄξιαν, ἀπηυθύνθη ἐγγράφως εἰς τὰς Δημοσίας Ἀρχὰς ὑπόδειξας συγχρόνως καὶ τὴν ἀνάγκην ἐξερευνησεως του παρ' εἰδικοῦ σπηλαιολόγου. Ταυτοχρόνως, ἰδίαις δαπάναις, ἐξησφάλισε τὴν εἴσοδον διὰ λιθοκτίστον οἰκίσκου καὶ κωκλιδωτῆς θύρας.

Κατόπιν τῶν ἐνεργειῶν τούτων, ἡ Κοινότης Κυπαρισσίου ἐζήτησεν δι' ἐγγράφου της παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἐταιρίας τὴν διαθέσιν εἰδικοῦ σπηλαιολόγου, διαθέτουσα τὰς δαπάνας κινήσεως καὶ διαμονῆς του εἰς τὴν ὑπὸ μελέτην περιοχὴν. Ἡ Ἑλληνικὴ Σπηλαιολογικὴ Ἐταιρία ἀνέθεσεν τὴν σχετικὴν ἐντολήν εἰς τὴν γράφουσαν.

Ἡ ἐξερευνησις ἐπραγματοποιήθη τὴν 21ην Μαΐου 1960, τῇ βοήθειᾳ τοῦ κ. Σπ. Βασιλείου, εὐγενῶς προσφερθέντος, καὶ τῇ πολιτικῇ συνδρομῇ κατοίκων τῆς περιοχῆς, διατεθέντων ὑπὸ τῆς Κοινότητος.

Η Ρ Ο Σ Π Ε Λ Α Σ Ι Σ.

Ἡ προσπέλασις τοῦ σπηλαίου γίνεται διὰ πῦχ. ΒΡΥΣΗ, δι' ἀνηφορικῆς ἀτρακοῦ καὶ πορείας 0030 ὥρας ἐπὶ ἀνωμίλου ἐδάφους, βραχυῶδους ὄψης. Ἡ ἀτραπὸς καταλήγει εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου.

Π Ε Ρ Ι Ο Χ Η.

Ὁλόκληρος ἡ περὶ τὸ σπήλαιον περιοχὴ εἶναι βραχυῶδης, ἀλλὰ με πλουσίαν δασικὴν βλάστησιν, κυρίως ἐκ ξυλοκερατάας.

Τ Ο Σ Π Η Λ Α Ι Ο Ν

Τό σπήλαιον Μπάρμπολα αποτελείται ἀπὸ δύο ὀρόφους ἐκ τεσσάρων θαλάμων ἕκαστος. Ἡ εἰσόδος τοῦ εἶναι στόμιον διαστάσεων $1 \times 0,80$ μέ κατακόρυφον βῆθος $3,5$ μ. Ἀκολουθεῖ πλουσίως διακοσμημένος διάδρομος μέ ὠραιοτάτους σταλακτίτας διὰ τῶν ὀπῶν τῶν ὀπίωιν ἔχουσι εἰσχωρήσαι αἱ ρίζαι τῶν ἄνωθεν αὐτοῦ φυομένων θάμνων, προσδίδουσαι πρῶτον τὸ τυπὸν διακοσμον.

Τό δάπεδον τοῦ διαδρόμου ἐκ φυτοκόσμου εἶναι ἀρκετῶς κατωφερικόν μέ διαστάσεις μήκος $12,5$ μ. πλάτος ἀπὸ $2-4$ μ. καὶ ὕψος ὀροφῆς περί τὸ τέλος 7 μ. Κατὰ μήκος ταύτης ὑπάρχει κόγχη. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ διαδρόμου, δεξιῶν, καὶ εἰς μίαν ἐσοχὴν ὑπάρχει ὀστοῦν βοός συγκεκολλημένον μέ σταλακτιτικὴν ὕλην.

Εἰς τὸ τέλος καὶ ἀριστερῶν τοῦ διαδρόμου δι' ἀποδοῦ καταβίσεως ἑνὸς μέτρου εἰσερχόμεθα εἰς θάλαμον, κομψώτατα διακοσμημένον μέ σταλακτίτας καὶ σταλαγμίτας. Αἱ διαστάσεις τοῦ εἶναι μήκος 8 μ. πλάτος 6 μ. καὶ ὕψος $4,5$ μ. Ἀριστερῶν καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦ θαλάμου τούτου εὐρέθησαν ὀστῶν αἰγός.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ θαλάμου, δεξιῶν, εἰς ὕψος ἑνὸς μέτρου, ἀνερχόμεθα ἐπὶ σταλαγμιτῶν καὶ δι' εἰσόδου ὕψους $1,5$ μ. φθάνομεν εἰς ἕτερον θάλαμον $6 \times 4 \times 3,5$. Καὶ τοῦ θαλάμου τούτου οἱ τοῖχοι καὶ ἡ ὀροφή εἶναι ἀρκετῶς διακοσμημένοι. Τέλος, διὰ χαμηλῆς ἀνηφορικῆς εἰσόδου ὕψους $1,20$ μ. φθάνομεν εἰς τὸν τέταρτον καὶ τελευταῖον θάλαμον τοῦ ἄνω ὀρόφου τοῦ σπηλαίου. Οὗτος ἔχει διαστάσεις $9 \times 4 \times 6$ μ.

Ἐδῶ ὁ διακοσμος εἶναι πολὺ διαφορετικὸς τῶν προηγουμένων. Εἰς τὸ δάπεδον ὑπάρχουσι πεσομένοι ὀγκόλιθοι κεκαλυμμένοι μέ σταλακτιτικὴν ὕλην, ὠραῖα διακοσμημένοι τοῖχοι, καὶ τρεῖς στόμια πρὸς τὸν κάτω ὀρόφον. Εἰς περίβλεπτον θέσιν ὑπάρχει ὠραιότατος λεπτὸς σταλαγμίτης ὕψους 3 μ. Κάτωθεν τούτου εὐρίσκειται τὸ μεγαλύτερον στόμιον.

Κ Α Τ Ω Ο Ρ Ο Φ Ο Σ

Διὰ τοῦ μεγαλύτερου στομίου κατερχόμεθα εἰς κατακόρυφον βῆθος 6 μέτρων.

Ο πρώτος θάλαμος του δρόμου τούτου είναι διαστάσεων 7 X 5,5 μ. Προς τή δεξιά έχει ένα καπνοδρυφον τοίχον και ένα άλλον θάλαμον εις τόν οποίον εισερχόμεθα διή στενής και ύψηλης σχισμῆς. Αἱ διαστάσεις τούτου είναι μήκος 5 μέτρα, πλάτος κατ' ἀρχήν μὲν 2 μέτρα και περί τὸ τέλος 4 μ. μέ ὕψος δροφῆς 3,5 μ.

Ἀριστερῆ τοῦ πρώτου θαλάμου ἓνα σὺμπλεγμα ἀπὸ λεπτοὺς ὄσον και χονδροὺς στύλους μῆς χωρίζει ἀπὸ τὸν ἐπόμενον θάλαμον, μῆκος 6,5 μ., πλάτους 3 και ὕψους 2,5 μ. Οὗτος εἶναι λεπτότατα διακοσμημένος. Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου τούτου, ἓνα συγκρότημα ἀπὸ λεπτοῦν στύλους μῆς ἐμποδίζει πρὸς στιγμὴν τὴν περαιτέρω διόδον, ἣ ὅπο τελικῶς ἐπιτυγχίνεται μὲ ἀρκετὴν δυσκολίαν.

Διὰ μέσου σήραγγος, μήκους 3,5 μ., πλάτους 1 μ. κατ' ἀρχῆς, και ὕψους 0,25, ἔρποντες, φθάνομεν εἰς τὸν τελευταῖον θάλαμον διαστάσεων 4,5 X 4,5 X 4 μ. ἀρκετῆ διακοσμημένον. Εἰς τὸ τέλος τοῦ θαλάμου αὐτοῦ ὑπάρχει καπνοδόχος μήκους 1 μ., πλάτους 2 μ. και ὕψους 3 μέτρων. Κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς σήραγγος εὐρέθησαν ὀστῆ αἰγῶν.

Δ Ι Ε Υ Θ Υ Ν Σ Ι Σ - Δ Ι Α Σ Τ Α Σ Ε Ι Σ

Τὸ σπήλαιον ἐκτείνεται ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμῆς. Ἐχει κατ' ἐπιπέδον μήκος 48 μέτρων. Τὸ μήκος τῶν διαδρομῶν του ἀνέρχεται εἰς 100 περίπου μέτρα, τὸ δὲ μεγαλύτερον βάθος του εἶναι 15,5 μέτρα.

Μ Ε Τ Ε Ω Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Ἡ θερμοκρασία τοῦ σπηλαίου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπισκέψεως (21 Μαΐου) ἦτο 17° Κελσίου, ἐνῶ ἔξω τοῦ σπηλαίου κατὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἦτο 33° Κελσίου. Ὑγρασία 100.

Π Α Ν Ι Σ.

Εἰς τὸ σπήλαιον εὐρέθησαν DOLICHOPODA PETROCHILOSI, μὴ ἀποκλειομένων και ἄλλων εἰδῶν ἐντόμων, καθόσον δὲν ἔγινε εἰδικὴ ἔρευνα. Ἐντὸς τοῦ σπηλαίου δὲν διεπιστάθη διαβίωσις νυκτερίδων.

Τ Ο Υ Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

Τὸ σπήλαιον ἡπίμπολα, παρὰ τὸ μικρὸν μέγεθος αὐτοῦ ἔχει χαρακτηριστὴν τουριστικὴν ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι εἶναι πλουσίως διακοσμημένον, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ὑπάρχει ἀξιόλογος σὺνδρομος τουρισμῶν.

Τά κύρια χαρακτηριστικά τούτου είναι ή Παληοχώρα μέ τήν παλαιάν και νεωτέραν ιστορίαν της, τά έρείπια και τό σπήλαιον μέ σαφή ίχνη λατρείας, τό σπηλαιοβάθρονον Μπαμπο-λα εις απόστασιν 128 μέτρων ΒΔ. του πρώτου, ή Πανώβρυση μέ τήν πλουσίαν βλάστησίν της, τό άσκληπιεΐον σπήλαιον παρά τήν Βρύσιν, τόπος αρχαίας λατρείας, τά κυκλώπεια πελασγικά τείχη, ή γραφικότης της περιοχής και ή ωραία άμμουδιά της. Άπαντα τά άνωτέρω τουριστικά στοιχεία συνδέονται σήμερα μεταξυ των δι' ήμιονικής οδοϋ μετρίας καταστάσεως.

ΕΡΓΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

Διά τήν τουριστικήν εκμετάλλευσιν του σπηλαιου απαιτείται σειρά έργων τεχνικών τά οποια δύνανται να κλιμακωθουν ως ακολούθως.

1. Διάνοιξις νέας εισόδου, κατηφορικώς, άνευ κλίμακος. Η νυν θέλει χρησιμοποιηθή διά τήν στέγασιν γεννητριάς μηχανής ηλεκτρικού ρεύματος.

2. Διευθέτησις διαδρομου εκ τσιμέντου, μέ πλατύσκαλα όπου θα υπάρξει άνάγκη.

3. Βαθμίδες καταβάσεως εις δεύτερον θάλαμον, εκ τσιμέντου και διευθέτησις δαπέδου.

4. Αξευσις κλιμάκων άναβάσεως.

5. Ύψωσις οροφής εκ των κάτω, διευθέτησις δαπέδου.

6. Ύψωσις οροφής εκ των κάτω

7. Διευθέτησις δαπέδου

8. Κλίμακες δαπέδου λαξευτές και διευθέτησις δαπέδου

9. Διευρυνσις στομιου και αφαιρέσις του άνωθεν αυτου βραχου, κυκλίδωμα σιδηροϋν ασφαλείας και κλίμαξ καθόδου εκ τσιμέντου.

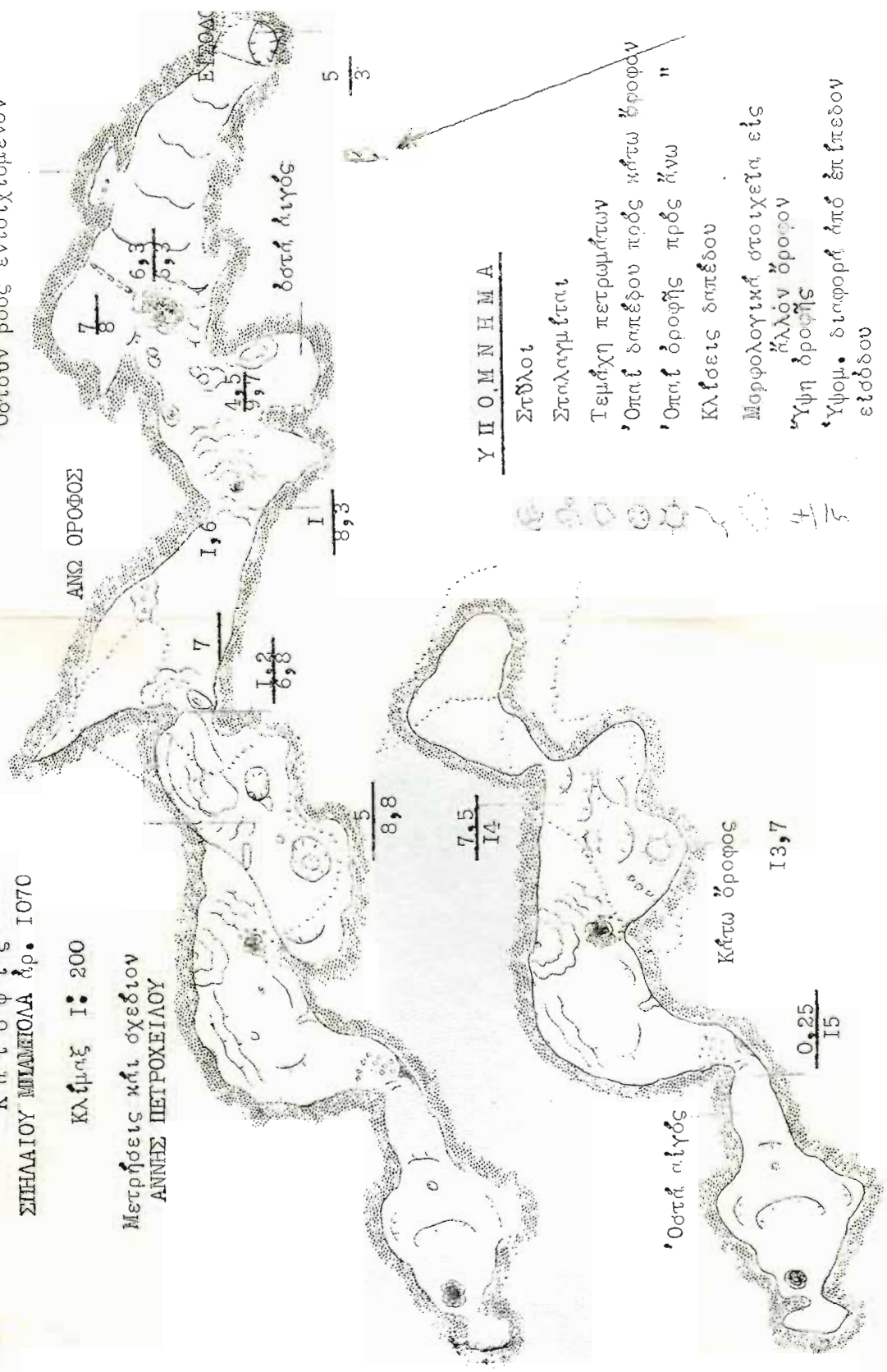
10. Διευθέτησις δαπέδου και εισόδου εις επόμενον θάλαμον.

Κ α τ ο ψ 15
 ΣΠΗΛΑΙΟΥ ΜΙΑΜΙΟΛΑ Δ.ρ. 1070

Κλίμαξ 1:200

Μετρήσεις και σχέδιον
 ΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΑΟΥ

Όστων βοός έντοιχιωμένον

Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α

- Στάλοι
- Σταλαγμίζεται
- Τεμάχη πετρωμάτων
- Όσται δαπέδου προς κέττω όροφον
- Όσται όροφής προς Άνω "
- Κλίσεις δαπέδου
- Μορφολογική στοιχειία εις Άλλόν όροφον
- Υψη όροφής
- Υψομ. διαφορής από επίπεδου εισόδου

11. Διαπλάτυνσις ἐκ δεξιῶν τῆς εἰσόδου πρὸς τὴν σήραγγα.
12. Ὑψωσις τῆς ὀροφῆς ἐκ τῶν κίττω.
13. Διευθέτησις διόδου ἐπιστροφῆς πρὸς τὴν πρῶτον θάλαμον.
14. Κλίμαξ σιδηρᾶ περιστροφικῆ ἁνόδου.
15. Διευθέτησις διόδου ἐπιστροφῆς.
16. Διευθέτησις διόδου ἐπιστροφῆς μετὰ κλιμάκων ἐκ τσιμέν

Ἄπασαι αἱ ἄνωτέρω ἐργασίαι προβλέπονται τοῦ ὕψους τῶν Δ. 60.000. Δεδομένου ὅτι καὶ οἱ κάτοικοι προσφέρονται δι' ἔθελον ἐργασίαν ἐν μέρει, ὑπάρχει βεβαιότης ὅτι τὸ ἄνωτέρω ποσὸν ὀ. ἐπαρκέσῃ καὶ διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τοῦ σπηλαίου, κατὰ μέρ

Λ Α Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Ὁ θρῦλος θέλει τὸν Πιπίμπολα θεριό μέ φτερά πού ἔβγαине τὸ καταφύγιόν του (τὸ σπήλαιον) καὶ κατέβαινε στό χωριό τρ παληκάρια, κοπέλλες καὶ ζῶα. Ἡ καταστροφή ἦταν τρομερή καὶ οἱ κάτοικοι κατέστρωσαν τὸ ἀκόλουθον τεχνασμα παγιδεύσεως θεριοῦ.

Συνέλεξαν ἄφθονα φρούτα καὶ μέ ἅυτὰ ἐσχημάτισαν ἓνα με κύβαν στό κέντρον τοῦ ὁποίου ἐτοποθέτησαν ὑψηλόν πασιλον κορυφή του δέ ἐκρέμασαν πρόβατον ζωντανόν. Στους γύρω θάμ κρύβη εἰς γέρων, εἰς μεγαλυτέραν δέ ἀπόστασιν ἐκρύβησαν ὀπλ νοι οἱ νέοι. Τὸ πρόβατο, καθὼς ἦταν κρεμασμενο καὶ ζωντανό ζεν σπαρακτικά. Ὁ Πιπίμπολας, ἀκούγοντας τὸ βέλασμα κατέβηκε τὸ ἄντρον του. Προσπληθῶντας νά φθάσῃ τὸ πρόβατον διὰ νά τὸ δέν ἀντελήφθῃ ὅτι τὰ φρούτα ἄρχισαν νά καίωνται ἀπό, τὴν ο πού εἶχεν ἀνάβῃ ὁ κρυμμένος γέρων. "Ἐτσι τὰ φτερά του κήκη ἦταν ἀδύνατον πλέον νά φύγῃ. Τότε οἱ νέοι πού κεραικολουθοῦσ μακρὰ τὴν ἐπιτυχίαν των καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ θεριοῦ νά φ τρεξαν καὶ τὸ σκότωσαν. Ἐτσι σώθηκε τὸ χωριό ἀπό τὸ φοβερ ριό τὸν Πιπίμπολα. Ἐκτοτε τὸ ὄρος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγρίσκετο σπήλαιον ὀνομάζεται Πιπίμπολα, τὸ δέ σπήλαιον " τοῦ Πιπίμπολα

Σ Π Η Λ Α Ι Ο Ν Ι Μ Π Ρ Α Η Μ

Ἀριθμὸς Ι Ο 7 Ι

Τὸ σπήλαιον Ἰμπραήμ εὐρίσκεται πρὸς Ν.Δ. τοῦ χωρίου ΒΡΥΣΗ τῆς Κοινότητος Κυπαρισσίου ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λι-
μηρᾶς, ἐπὶ τῆς ΒΑ πλευρᾶς τοῦ ὄρους Μύρου, εἰς ὕψος περί
τὰ 700 μέτρα ὑ.ἕ.θ. καὶ εἰς πολὺ ἀπόκρημνον περιοχὴν.

Ἡ προσπέλασις τοῦ σπηλαίου γίνεται ἐκ τοῦ χωρίου ΒΡΥΣΗ
κατ' ἀρχάς μὲν διὰ τῆς ἡμιονικῆς ὁδοῦ ΒΡΥΣΗΣ-ΓΕΡΑΚΑ καὶ ἐν
συνεχείᾳ δι' ἀνηφορικῆς ἀτραποῦ μέχρι τῆς βάσεως τοῦ βρα-
χῶδους τμήματος τοῦ ὄρους. **Συνολικὴ πορεία 2 1/2 ὥρων.**

Ἀπὸ τὴν βάσιν τοῦ βραχῶδους τμήματος μέχρι τῆς εἰσό-
δου τοῦ σπηλαίου ἡ προσπέλασις ἐπραγματοποιήθη δι' ἀναρρη-
χίσεως τῆ βοηθεῖα σχοινίου.

Ἐλθὼν πρὸς τὴν περιοχὴν τοῦ σπηλαίου εἶναι βραχῶδης, ἀλλὰ
μὲ ἀφθονον βλάστησιν θάμνων.

Τ Ο Σ Π Η Λ Α Ι Ο Ν

Τὸ σπήλαιον ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο τμήματα. Τὸ πρῶτον
τμήμα του ἀπαρτίζεται ἀπὸ ἓνα τεράστιον θαλάμιον εἰς δύο
ὑψη. Τὸ κάτω ἐμπρὸς εἶναι σχεδὸν ἐπίπεδον, μήκους 10 μέτρ.
πλάτους 14 καὶ ὕψους ὀροφῆς 15 μ. Τὸ ἄνω δεξιὰ του (κατὰ
4 μ. ὑψηλότερα) ἀποτελεῖται ἀπὸ στερεοῦς βράχους καὶ χῶμα.
Εἶναι πολὺ ἀνηφορικόν. Ἔχει πλάτος 10 μ καὶ ὕψος ἐπίσης
10 μ. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ ἐπιπέδου θαλάμιου ἐπὶ καθέτου καὶ
λείου βράχου, εἰς ὕψος 9 μ. εὐρίσκεται ἡ εἴσοδος τοῦ δευ-
τέρου τμήματος.

Ἡ προσπέλασις πρὸς τὴν εἴσοδον ταύτην γίνεται δι' ἀνα-
ρρηχίσεως μὲσω τῶν δεξιᾶ ὑψομένων ἀποτόμων βράχων.

Τὸ δεύτερον τμήμα τοῦ σπηλαίου ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο κυ-
ρίως θαλάμους. Ἡ εἴσοδος τοῦ πρώτου θαλάμου ἔχει πλάτος

2 μέτρ. και ύψος 1,5 μ. Μετά 1 μ. από της εισόδου αρχίζει, αριστερά, δεξαμενή ύδατος διαστάσεων 2 X 3 X 2 μ., κτιστή, με έπιλειψθν άριστα διατηρουμένην, κενή ύδατος. Είς τήν βάσιν της έχει βαθμίδας κτιστής προς έπιθεώρησιν προφανώς του έσωτερικού της ή τήν πλήρωσίν της δι' ύδατος· έξ ενός μικρού παραθύρου εύρισκομένου εις τό ανώτατον άυτης σημείον.

Πρός τή δεξιά της δεξαμενης ταύτης : : συνεχίζει ο πρώτος θάλαμος, επίπεδος, μήκους 11 μέτρων, πλάτος εις τήν αρχήν 2,5 εις τό μέσον 4 μ και καταλήγει σέ 0,80 μ. με ύψος εις τήν αρχήν μέν 3μ εις τό μέσον δέ 8μ. Προς τή άριστερά του θαλάμου υπάρχουν ογκολιθοι άποσπασθέντες εκ της όροφης.

Όλίγον πρό του τέλους του θαλάμου τούτου, αριστερά αρχίζει ο δεύτερος θάλαμος πολύ καταφρικος, μήκους 12 μ. και πλάτους κατ' αρχής μέν 4μ στενεύων έν συνεχεία μέχρι 2 μ. διαπλατυνόμενος εις 6 μέτρα δια νά καταλήξη έν τέλει εις τό 1 μ. Το μεγαλύτερον μέρος του θαλάμου τούτου καλύπτεται από ογκολίθους άποσπασθέντας εκ της όροφης, δια μέσου των οποίων ή άνωθεν άυτών γίνεται ή προσπέλασις.

Ως εκ τούτου τό ύψος της όροφης κυμάνεται από 1-3 μ. Έντός του θαλάμου υπάρχουν εις άριστον σταλακτίται και σταλαγμίται. Είς τρία σημεία του υπάρχουν σι λεκάνας συλλογής ύδατος (GOURS).

Τό σπήλαιον 'Ιμπραήμ εκτείνεται από Β.Α. προς Ν.Δ. Έχει κατ' εϋθειαν μήκος 30 μ. ή δέ ύψομετρική διαφορά από της εισόδου του είναι σύν 20μ. Η θερμοκρασία του κατ' τήν 22 Μαΐου ήτο εις μέν τόν πρώτον θάλαμον 25° εις δέ τόν δεύτερον 17° Κελσίου. Υγρασία ήτο 100 .

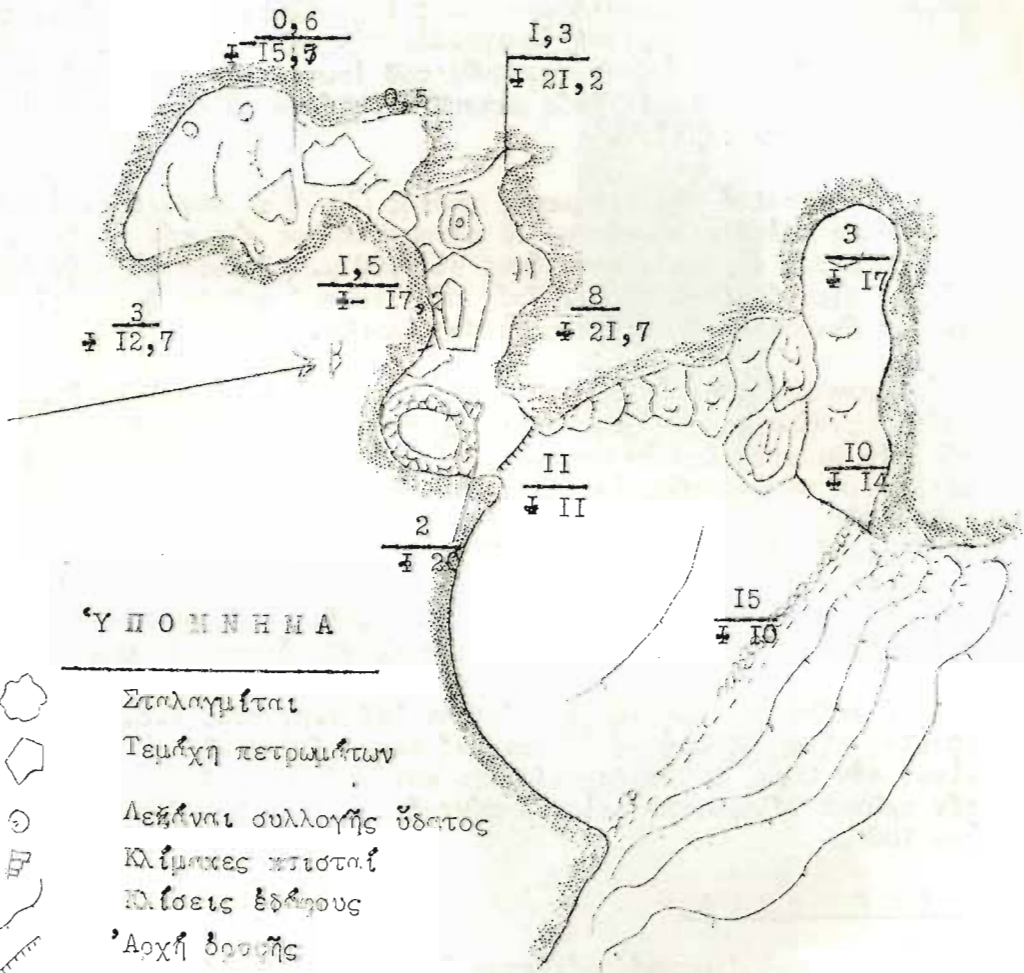
Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ν .

Τό σπήλαιον 'Ιμπραήμ φάνεται ότι έχρησιμοποιήθη ως όχυρόν ή καταφύγιον των κατοίκων κατ' τήν εποχήν της Τουρκοκρατίας. Τοϋτο τεμαίρεται εκ του ότι κατ' τήν εισοδόν του υπάρχουν ύπολείματα τοίχου ο οποίος εκάλυπτε τήν τεραστίαν εισοδον-στόμιον, και έπροστάτευε τους καταφύγοντας εις αυτό. Η ύπαρξις έξ άλλου και της μεγάλης χορητικότητας ύδατοδεξαμενης εις δυσπρόσιτον σημείον, ενισχύει τήν έκδοχήν ταύτην.

ΚΑΤΟΨΙΣ ΣΠΗΛΑΙΟΥ " ΠΙΣΡΑΙΜ " 'Αρ. 1071

Κλίμαξ 1 : 250

Μετρήσεις και Σχέδιον: "Αννης Ι.μετροχειλου

Υ Π Ο Μ Η Η Μ Α

- Σταλαγμίται
- Τεμάχια πετρωμάτων
- Λεξάναι συλλογής ύδατος
- Κλίμακες πιστάι
- Πόσεις έδραους
- Αρχή δροφής
- Λίσεις κατακόρυφοι
- Τοίχος κατεστραμμένος
- Κτιστή δεξαμενή ύδατος
- Ύψη δροφής
- Ύψ. διαφορά από είσοδου

ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΜΥΡΟΥ

Ἀρ. 1072

Τὸ σπήλαιον Μύρου εὐρίσκεται Ν.Δ. τοῦ χωρίου ΒΡΥΣΗ τῆς Κοινότητος Κυπαρισσίου ἐπαρχίας Ἐπιδάουρου Λιμηρῆς, ἐπὶ τῆς Β.Α. πλευρᾶς τοῦ ὄρους Μύρος, εἰς ὕψος ὑπὲρ τὰ 700 μ. ὑ.ἕ.θ. ἐν ἀποκρήμνῳ περιοχῇ καὶ εἰς ἀπόστασιν 10' ἀπὸ τοῦ σπηλαίου ΠΑΡΑΝΗ.

Ἡ πρὸς αὐτὸ προσπέλασις γίνεται διὰ τοῦ χ. ΒΡΥΣΗ κατ' ἀρχάς μὲν δι' ἡμιονικῆς ὁδοῦ ἐν συνεχείᾳ δὲ δι' ἀτραποῦ μὴ χρι τῆς βάσεως τοῦ βραχώδους τμήματος τοῦ ὄρους Μύρος.

Ἡ περιοχὴ τοῦ σπηλαίου παρὰ τὴν εἴσοδον εἶναι βραχώδης καὶ ἀπόκρημνος.

Τὸ σπήλαιον ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς τεραστίου πολὺ ἀνηφορικοῦ θαλάμου καὶ δύο μικροτέρων εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ. Ὁ πρῶτος τρικῶς θάλαμος ἔχει διαστάσεις 20 X 15 X 20 παρὰ τὴν εἴσοδον. Ὁ δεύτερος δεξιῶν 8 X 5 μ. Ὁ τρίτος 4 X 15. Εἰς τὸ δεξιὸν τμήμα τοῦ θαλάμου τούτου ὑπάρχει πρόχειρος ἐγκαταστάσις διατηρήσεως τυροῦ. Ὁραιοτάτον θάμα παρουσιάζουν οἱ διὰ μέσου τῶν πετρωμάτων καὶ ρωγμῶν τῆς ὀροφῆς κρεμνισμένοι εἰς τὸ κενὸν κισσοί, μήκους 4 μ. Παρὰ τὴν εἴσοδον ὑπάρχει κτισμένος οἰκίσκος.

Τὸ σπήλαιον ἐκτείνεται ἐξ Α. πρὸς Δ. ἔχει ὀλικὸν μήκος 26 μέτρων, ἡ δὲ ὕψομετρικὴ διαφορὰ ἀπὸ τῆς εἰσόδου μέχρι τοῦ τέρατος τοῦ σπηλαίου εἶναι 20 μ.

Ἡ θερμοκρασία κατὰ τὴν 22αν Μαΐου ἦτο 24° Κελσίου.

Τὸ σπήλαιον ὀνομάζεται ἐπιχωρῶς καὶ " ἈΣΚΗΤΑΡΙΟ ".

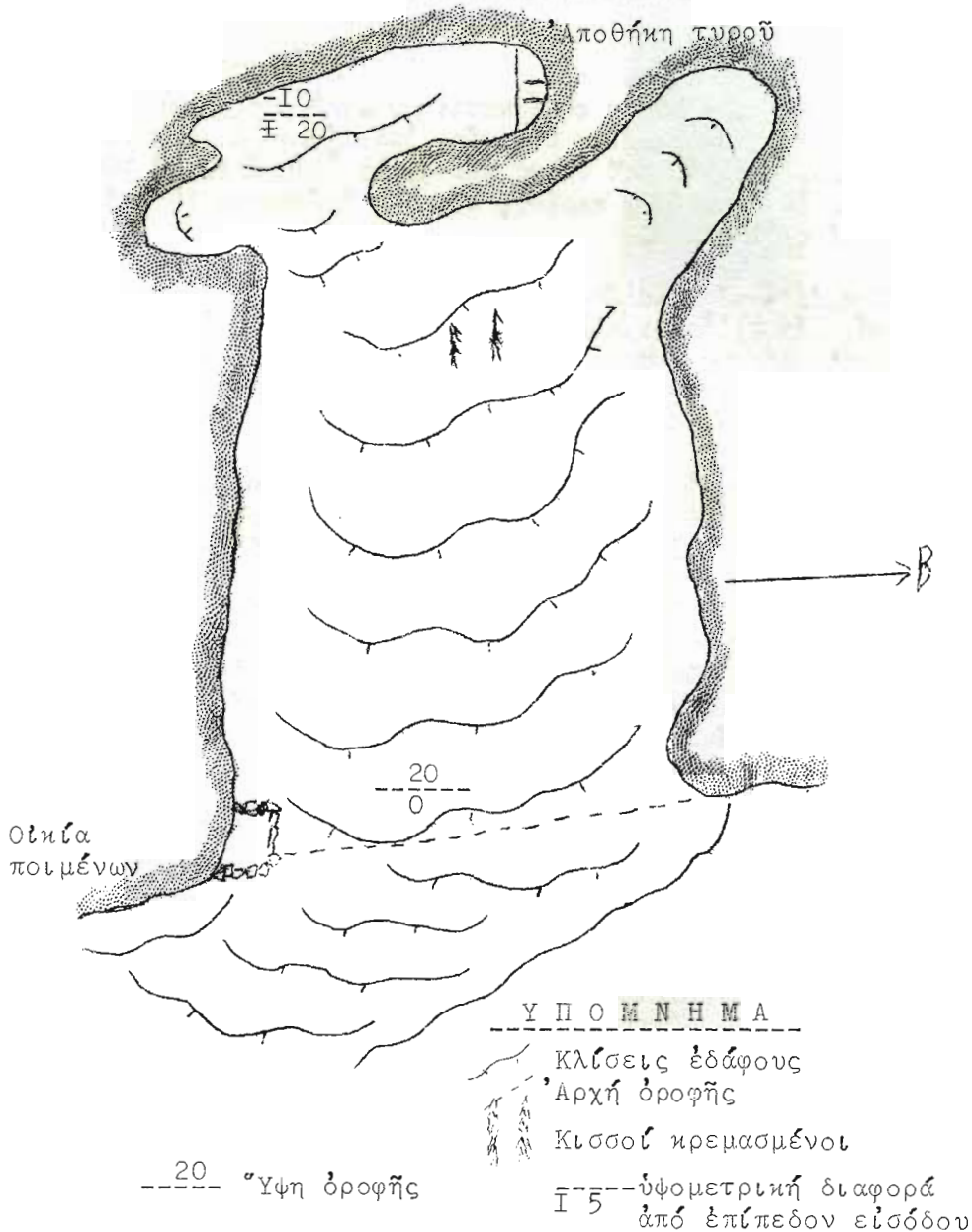
Ἡ παράδοσις λέγει ὅτι κάποιος ἀσκητῆς ὀνόματι Μύρων εἰσέχεν ἐγκατασταθῆ ἐντὸς τοῦ σπηλαίου τὸ ὅποιον ἔκτοτε φέρει τὸ ὄνομα του. Σήμερον τὸ σπήλαιον χρησιμοποιεῖται διὰ τῆς μηιοστῆσιον.

ΚΑΤΟΥΣΙΣ ΣΠΗΛΑΙΟΥ "ΜΥΡΟΥ"

Αριθμ. 1072

Κλίμαξ 1:250

Μέτρησις καί σχέδιον "Αννης Πετροχείλου

ΣΠΗΛΑΙΟ-ΒΑΡΑΘΡΟΝ ΜΠΑΜΠΟΛΑ

Αιθμ. 1073

Τὸ σπηλαιοβάρραθρον Μπάμπολα εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρῆς τοῦ ὄρους Μπάμπολα εἰς ὕψος 350 ὑ.ἕ.θ. καὶ πρὸς Β.Δ. τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1070 σπ. Μπάμπολα, εἰς ἀπόστασιν 128 μ. ἀπὸ τοῦτου. Ἡ προσπέλασις γίνεται ἐκ τοῦ χ. ΒΡΥΣΗ τῆς Κοινότητος Κυπριασίου ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρῆς δι' ἀνηφορικῆς ἡτραποῦ 30' ἐπὶ ἀνωμάλου βραχώδους ἐδάφους καταληγοῦσης εἰς τὴν εἴσοδον αὐτοῦ.

Τὸ σπηλαιοβάρραθρον Μπάμπολα ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 ὀρόφους καὶ 4 θαλάμους. Ἡ εἴσοδος τοῦ εἶναι στόμιον 0,80 X 0,80 μὲ κατακόρυφον βᾶθος 6 μέτρων (2,5 κεννοδόχος, 3,50 κενόν.) Ἐδῶδε ἀμέσως ἀκολουθεῖ ἐντυπωσιακὸς θάλαμος διαστάσεων 14 X 15 X 12 μ. Οἱ τοῖχοι τοῦ εἶναι διακοσμημένοι μὲ σταλακτιτικὴν ὕλην, καὶ ἔχει ὀλίγους σταλακτίτας. Τὸ δάπεδον εἶναι πολὺ ἐπικλινές. Εἰς τὸ βᾶθος τοῦ θαλάμου τούτου ὑπάρχει ἀποτομὸς πτώσεως βᾶθος 5 μ. ἀπὸ τῆς ὁποίας ἄρχιζει ἄλλος θάλαμος διαστάσεων 5 X 8 X 5 μ.

Δεξιᾷ τοῦ δευτέρου τούτου θαλάμου ὑπάρχει θαλαμίσκος 4 X 1,5 X 4 μ. Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου, πρὸς τὸν τοῖχον, ὑπάρχει καταβόθρα 0,50 X 1 μ καὶ βᾶθος 4,5 μ.

Ἄνωθεν τῆς ἀποτόμου πτώσεως καὶ εἰς ὕψος 4 μ. ὑπάρχει θάλαμος μήκους 4 μ καὶ ὕψους 3 μ τοῦ συνεχίζει πρὸς τὴν ἀριστερὰ καὶ ἀνωφερικὰ εἰς μήκος 8 μ. Ἀκόμη μὲ ὕψος ὀροφῆς περὶ τὸ τέλος 1,80 μ.

Τὸ σπηλαιοβάρραθρον ἐκτείνεται ἐκ Β. πρὸς Ν. ἔχει συνολικὸν μήκος 21 μ. Τὸ μεγαλύτερον βᾶθος τοῦ ἀπὸ τῆν εἴσοδον εἶναι 20 μ.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ κατὰ τὴν 23 Μαΐου ἦτο 16°. Ὑγρασί-α 100.

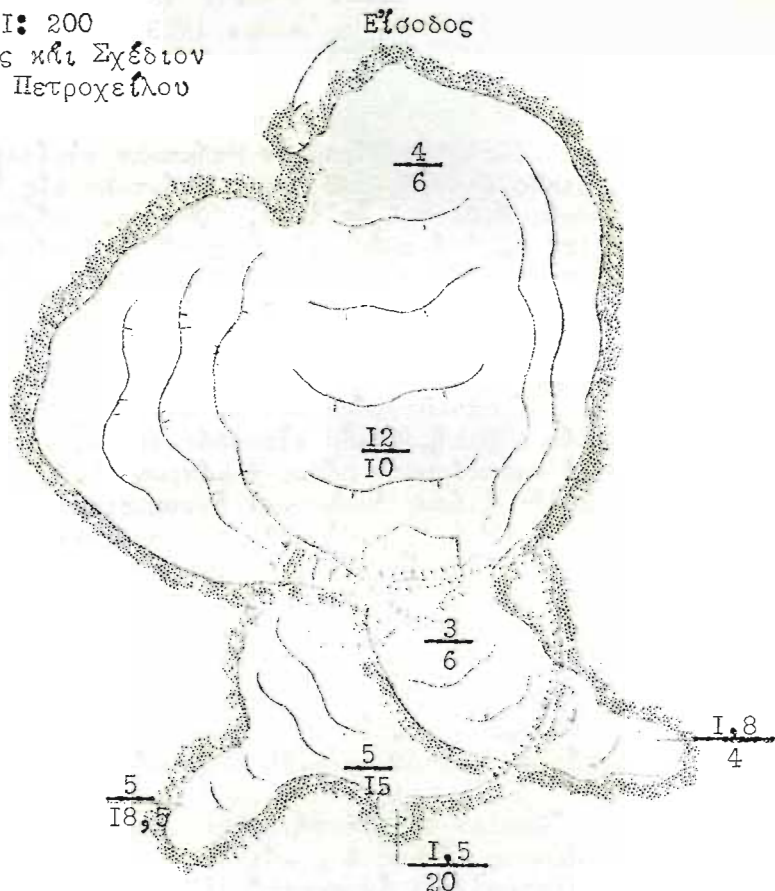
Ἀπὸ ἀποψέως σπηλαιο-πανίδος διεπιστώθη ἡ ὑπαρξὸς DO-
LICHOPODA PETROCHIOSI, ἐνῶ ἀντιθέτως διεπιστώθη παντελῆς ἀπουσία Νυκτερίδων.

Ἡ κατάβασις εἰς τὸ σπήλαιον ἔγινε διὰ σχοινίων καὶ ξυλίνης κλίμακος.

ΚΑΤΟΨΙΣ
ΣΠΗΛΑΙΟΒΑΡΑΘΡΟΥ ΜΠΑΜΠΟΛΑ
'Αρ. 1073

- 173 -

Κλίμαξ 1: 200
Μετρήσεις και Σχέδιον
"Αννης Πετροχείλου

ΥΠΟΜΗΝΗΜΑ

- ⊙ Καταβόθραι
- Τεμάχη πετρωμάτων
- ⋯ Μορφολογικά στοιχεία
εἰς ἄλλον ὄροφον
- ⋮ Κλίσεις ἐδάφους
- ⋮ Πτώσεις ἀπότομοι

$\frac{12}{5}$ Ὑψη ὀροφῆς
 $\frac{5}{5}$ Ὑψομετρικὴ διαφορά
ἀπὸ ἐπίπεδον εἰσόδου

ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ ἢ ΑΣΚΛΗΠΙΘΙΟΝ

Διόμ. 1074

πρὸ,

του

Τὸ ὀνομαζόμενον σπήλαιον Ἀσκληπιοῦ εὑρίσκεται παρὰ τὴν θέσιν " ΒΡΥΣΗ " εἰς ἀπόστασιν 10 Ν.Δ. τοῦ ὄμωνδμου χωρίου τῆς Κοινότητος Κυπαρισσίου τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρῆς, συνδεόμενον μετ' αὐτοῦ δι' ὁδοῦ ἡμιονικῆς. Ἀποτελεῖται ἀπὸ σειρῶν κοιλωμάτων πλάτους 50 μέτρων καὶ μήκους τὸ μὲν δεξιὸν τμήμα αὐτοῦ 8 μέτρων, τὸ δὲ ἄριστερόν 1μ.

Π Ε Ρ Ι Ο Χ Η

Τὰ κοιλώματα τὰ ἀποτελοῦντα τὸ σπήλαιον εὑρίσκονται εἰς τὴν βάσιν κατακορύφου βράχου καὶ εἰς ὕψος 10 μ. ἀπὸ τῆς ἡμιονικῆς ἀτραποῦ, πλησίον τῆς πηγῆς ΒΡΥΣΗ. Ἡ προσπέλασις των γίνεται δι' ἀτραποῦ.

Τ Ο Σ Π Η Λ Α Ι Ο Ν

Τὸ πρῶτον κοίλωμα (ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἄριστερά) πλάτους 17 μ. μήκους 8 καὶ ὕψους 8μ. εἶναι σχηματισμένον εἰς δύο κλιμακωτὰ ὕψη. Τὸ κἄτω τμήμα, τύπος ἐξώστου, εἶναι χαμηλότερον τοῦ ὑπερκειμένου κατὰ 3,50 μ. Λαξευταὶ βαθμίδες ἐπὶ τοῦ ἐξώστου βοηθοῦσιν εἰς τὴν προσπέλασίν του. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὑψηλοτέρου τμήματος ὑπάρχει λαξευτὴ δεξαμενὴ εἰς τὴν ὅποιαν διωχετεύοντο ὕδατα ἐκ τῆς ἠνωθεν αὐτῆς τεχνητῶς διευθετημένης ὑδροροῆς. Τὰ ὕδατα αὐτὰ προσηρχοντο ἐκ τῶν ἠνωθεν αὐτῆς σχισμῶν τοῦ βράχου καὶ ἐκ μικρῶν σταλακτιτῶν ἐλαχίστης ἀποδόσεως.

Δεξιώτερον τῆς δεξαμενῆς εἰς ὀλόκληρον τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δαπέδου εἶναι λαξευμῆνα μικρὰ κοιλώματα συνδεόμενα μεταξὺ των δι' ἐπίσης λαξευτῶν στενῶν ὀλοκίων καὶ καταλήγοντα εἰς τὸ χεῖλος τοῦ δαπέδου, διοχετεύοντα τὸ περισυλλεγόμενον ἐκ τῆς σταγονορροῆς ὕδωρ εἰς τεχνητὴν κτιστὴν δεξαμενὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν δεξιὴν πλευρῶν, ἔξω τοῦ κοιλώματος καὶ πολὺ χαμηλότερον αὐτοῦ.

Τὸ δευτέρον κοίλωμα ἔχει πλάτος 18μ. μήκος 6μ καὶ ὕψος 4μ. φέρει δὲ λαξεύματα εἰς τὸ δάπεδον διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν.

Λαξεύματα επίσης υπάρχουν κατά μήκος του βράχου επί του τοίχου, προφανώς δι' έναπόθεσιν αφιερωμάτων.

Μεταξύ του πρώτου και του δευτέρου κοιλώματος υπάρχει βράχος εμποδίζων την μεταξύ των άνετον επικοινωνίαν.

Τό επόμενον κοίλωμα είναι πλάτους 6 μ και μήκους 1μ. Έχει δάπεδον λαξευμένον κλιμακωτά καθ' όλον τό πλάτος αυτού, ως επίσης και έξ στρογγυλά ήβαθη λαξεύματα συνδεόμενα μεταξύ των δια στενών ήβαθών σολακώσεων. Και εδώ υπάρχουν λαξεύματα επί του τοίχου δι' ανάθηματα.

Τά κοιλώματα συνεχίζονται μέχρι του τέλους του κατακορύφου βράχου, ο οποίος σταματά επί ωραιότητας χαράδρας μέ ήφθονον ύδωρ καθ' όλον τό έτος. Τό ύδωρ της χαράδρας ταύτης, προερχόμενον από τήν πηγήν ΠΑΝΩΒΡΥΣΗ ήρδευει ολόκληρον τήν περιοχήν, προς δέ χρησιμοποιεΐται δια τήν ύδρευσιν του χωρίου.

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ν

Από τήν όλην εμφάνισιν του σπηλαίου δύναται νά εξαχθῆ τό συμπέρασμα ότι τοῦτο ήχρησιμοποιεΐτο εις παλαιούς καιρούς ως θεραπευτήριον και ως τόπος λατρείας. Τοῦτο συνάγεται από τά επί του τοίχου λαξεύματα, εις τά όποία έτοποθετούντο τά ανάθηματα των προσερχομένων προς λούσιν ή και ήσιν ήσθενών, δεδομένου ότι εις τό εκ της σταγονορροής συλλεγόμενον ύδωρ του σπηλαίου ήπεδίδοντο ίσματοικαί ήδαότητες. Η μικτή χρήση του σπηλαίου δύναται νά συσχετισθῆ προς τά " ήγιόσματα" της χριστιανικής περιόδου. Ίσως τό σπήλαιον νά ήτο ήιερωμένον εις τήν λατρείαν της Θεας Υγείας, θυγατρός του Άσκληπιού.

Τό σπήλαιον μνημονεύει και ο Πανσανίας (κατά πληροφορίαν δοθεισαν υπό του ήατρού-συγγραφέως κ. Μετρολέκκια) ως ήποτελούμενον εκ 3-4 φυσικών στοών παρακειμένων πηγής και εις τό δαπεδον των όποιων διακρίνονται έσκαλισμέναί λεκανίδες εις τάς όποίας συνελέγετο τό από τον θόλον των στοών ήποστίζον ήλλοτε ύδωρ, προς θεραπευτικήν χρήση των λουομένων.

Κατά τους WACE και HASLUCK ή ροή του ύδατος έσταμάτησεν μεταγενεστέρως, συνεπεία, ως φάνεται, έπισυμβάντος σεισμού. Η ήνωτέρω έρμηνεία όμως δεν εύσταθεΐ διότι τό φαινόμενον ήυτό είναι συνη-

θες εις όλα τὰ σπήλαια· εις τὰ ὅποια ὑπάρχουσι σταλακτίται. Ἐφ' ὅσον αἱ ὅποιαι τῶν σταλακτιτῶν εἶναι ἀνοικταί, ἐξακολουθεῖ ἡ σταγονορροή καί ἡ ἀύξησις αὐτῶν. Ὄταν αὐταὶ κλείσουν ἀπὸ τῶν ἁλατῶν τῶν πετρωμάτων· τὰ ὅποια περιέχουσι ἐν διαλύσει αἱ διαρρέοντες διὰ τῶν ὁπῶν σταγόνες ὕδατος, παύει καί ἡ σταγονορροή.

Εἰς ἀπόστασιν 50-60 μέτρων καί εἰς τὸν αὐτὸν βράχον βορείως τῶν στοῶν, ὑπάρχει κοίλωμα, προφανῶς τὸ ἱερὸν σπήλαιον τοῦ Ἀσκληπιοῦ περὶ οὗ ὁμιλεῖ ὁ Πausanias. Εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἐστέλλοντο οἱ πρὸς ἴασιν προσερχόμενοι ἄσθενεῖς ἵνα διανυκτερεύσασιν, ἐκεῖ δὲ ὁ Θεὸς μὲσθ' ἐνυπνίων τοὺς ὑπεδεικνυε τὸν τρόπον θεραπείας των. Ἐάν δὲν ἐνυπνιάζοντο, οἱ ἱερεῖς ὑποδείκνυον εἰς αὐτοὺς τὸν τρόπον τῆς θεραπείας. (Αἱ περὶ Πausanίου πληροφορίες ἐδόθησαν ἀπὸ τὸν καὶ ἄνωτέρω μνημονευθέντα ἱατρὸν κ. Πετρολέκκαν.).

Τὸ Ἀσκληπιεῖον περιεκλείετο ἐντὸς τετράγυρου ἐπιμήκους τοῦ ὁποίου λείψανα παρατηροῦνται καί σήμερον ἀκόμη.

Σήμερον τὸ σπήλαιον Ἀσκληπιεῖον χρησιμοποιεῖται πρὸς τῶν ἐπιχωρίων διὰ στέγασιν ποιμνίων κατὰ τὰς θερμὰς ὥρας τοῦ ἔτους.

Εἰς τὴν ἐνδιαφερομένην Κοινότητα ὑπεδείχθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ὡς ἄνω χρησιμοποιήσεως ὡς καί ὁ καθαρισμὸς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κόπρου.

Ἡ σχετικὴ μὲ τὸ σπήλαιον μνεῖα τοῦ Πausanίου εἰς τὰ "ΛΑΚΩΝΙΚΑ" του ἔχει ὡς ἀκολούθως:

"Ἔστιν δ' ἐν αὐτοῖς (Κυφάντοις) σπήλαιον ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ ἐστίν, λίθον δὲ τ' ἄγαλμα. Ἔστι δὲ καί ὕδατος ψυχροῦ κρουνοῦ ἐκβάλλον εἰς πέτραν. Ἀταλάντην θηρεύουσαν ἐνθάδε, φασί, ὅς ἠνιῶτο ὑπὸ δίψης παίσας τῇ λόγχῃ τὴν πέτραν, καί οὕτω ρυῆναι τὸ ὕδωρ".

Λαξεύματα δι' ἀναθήματα εἰς τὸν βράχον-τοῦτον

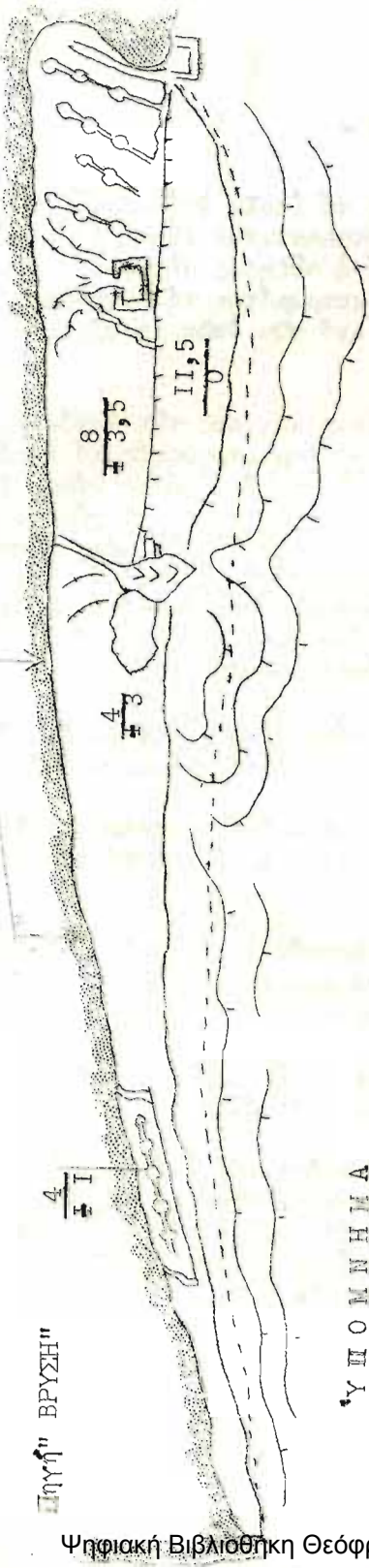
Πηγή " ΒΡΥΣΗ "

$\frac{4}{\pm 1}$

$\frac{4}{\pm 3}$

$\frac{8}{\pm 3,5}$

$\frac{11,5}{0}$

Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α

Λαξευτὴ δεξιμένη ὕδατος
Λεκάνιδες καὶ πύλakes λαξευτοί

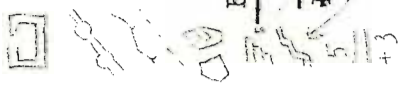
Καλσίεις ἑδάφους
Ἀρχὴ ὄροφης

Τεμάχη πέτριμων
Ἰψη ὄροφης

Ἰσομετρικὴ διαφορὰ ἀπὸ ἐπίπεδον
εἰσοδοῦ

Κλίμακες λαξευταί

Χωρίσματα λαξευτά

Κ Α Τ Ο Ψ Ι Σ
Σ Π Η Λ Α Ι Ο Υ Α Σ Κ Λ Η Π Ι Ε Ι Ο Υ
Ἀριθμ. 1074

Μετρήσεις καὶ σχέδιον " Ἀννης Πετροχειλοῦ

Δ Ι Δ Υ Μ Ο Ν Σ Π Η Λ Α Ι Ο Ν

Π Α Λ Ι Ο Χ Ω Ρ Α Σ

'Αρ. 1076-1077

'Υπό "Αννης Πετροχείλου

Τό δίδυμον σπήλαιον Παλιοχώρας εὑρίσκεται εἰς τό τέλος δεξιᾶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρῆς τοῦ ὄρους Μπαμποῦλα, εἰς ὕψος 400 περίπου μέτρων ὑψ. πρὸς Βορρᾶν τοῦ χ. "ΒΡΥΣΗ" τῆς Κοινοῦτος Κυπαρισσίου ἐπαρχίας Ἐπιδάφρου Λιμηρῆς, καί εἰς ἀπόστασιν 40 ἄπὸ αὐτοῦ δι' ἡμιονικῆς ἄτραποῦ.

Τό σπήλαιον διαιρεῖται εἰς τρία τμήματα. Τό ἀριστερόν (·1076) πρὸ τῆς εἰσόδου του εἶναι ἀρκετᾶ ἀνηφορικόν. Ἔχει μήκος 25 μ., πλάτος παρὰ τὴν εἴσοδον 12 μ., ὕψος ὀροφῆς παρὰ μὲν τὴν εἴσοδον 7 μ., εἰς δὲ τό ὑπόλοιπον τμήμα του 4 μ. Ἀποτελεῖται ἄπὸ ἓνα κυρίως θάλαμον εἰς τό κέντρον τοῦ ὁποίου προεξέχει τεράστιος χαμηλὸς βράχος, εἰς δὲ τό δεξιὸν τμήμα τοῦ δαπέδου διακρίνονται σαφῆ ἴχνη τεχνητῆς ὕδατοσυλλογῆς. Συνεχίζεται διὰδρομος μὲ ὀγκολίθους ἀριστερὰ καὶ βράχον δεξιᾶ, καταλήγων εἰς θαλαμίσκον εἰς ὕψος 1,5 μ.

Τό μεσαῖον τμήμα (ἄρ. 1077) εἶναι καί αὐτό πρὸ τῆς εἰσόδου του ἀνηφορικόν, ὅπως ἐπίσης καί τό ἐσωτερικόν αὐτοῦ. Ἡ προσπέλασις του γίνεται διὰ λαξευτῶν κλιμάκων εἰς τὸν βράχον. Ἀποτελεῖται ἄπὸ ἓνα θάλαμον μήκους 20 μ., πλάτους 10 μ. καί ὕψους 8μ., καταλήγοντος εἰς τὰ 2 μ. Ἡ ὕψομετρικὴ διαφορὰ ἄπὸ τῆς εἰσόδου μεχρι τοῦ τέλους εἶναι 9 μ.

Παρὰ τὴν εἴσοδον ἀριστερὰ σωζεται εἰς πολὺ καλὴν κατάστασιν δεξαμενὴ ἄνευ ὕδατος, ἐν μέρει λαξευτὴ καί κατὰ τό ὑπόλοιπον κτιστὴ. Αὕτη ἐτροφοδοτεῖτο μὲ ὕδωρ ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν αὐτῆς μικροὺς τεχνητοὺς αὐλάκας οἱ ὁποῖοι μετέφερον τό ὀλίγον ρεῖον ὕδωρ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας, καί ἄπὸ τὴν ἐκ τῶν ὑπερκειμένων τῶν αὐλάκων σταλακτιτῶν σταγονορροήν.

Εἰς τό κέντρον τοῦ θαλάμου ἀριστερὰ καί ἄνωθεν τῆς δεξαμενῆς ὑπάρχει ἐξώστης καί εἰς τό τέλος ἀρκετοὶ ὀγκολίθοι συγκεκολλημένοι μεταξύ των.

Τό τμήμα τοῦτο τοῦ σπηλαίου, ὅπως καί τό προηγούμενον ὑπ' ἀριθμ. 1076, ἐκτείνονται ἐκ Ν.Α. πρὸς Β.Δ.

Τὸ δεξιὸν κατὰ μῆκος τμήμα τοῦ σπηλαίου εἶναι ἐπίπεδον μὲ κλί-
σιν πρὸς τὴν δεξιάν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑνα θάλαμον διαστάσεων ἑαδσοο
7 X 16 X 4 μ. Παρὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ ἀριστερᾶ ὑπάρχει κτιστὴ δεξαμε-
νῆ, εἰς καλὴν κατάστασιν διαστάσεων 1,5 X 1,3, ἄνευ ὕδατος. Εἰς τὴν
δεξιάν, κατὰ μῆκος τοῦ κοιλώματος ὑπάρχει χώρισμα ἐκ κλάδων, ἐνῶ τὸ
ἔμπροσ δεξιὸν τμήμα εἶναι κλεισμένον μὲ ξηροτοίχον καὶ ξυλίνην θύ-
ραν, χρησιμοποιοῦμενον διὰ τὴν στέγασιν ποιμένων.

Καὶ τὰ τρία τμήματα τοῦ σπηλαίου Παλιοχώρας χρησιμοποιοῦνται
δυστυχῶς διὰ ποιμνιοστάσιον. Ὑπεδείχθη εἰς τὴν Κοινότητα νὰ ἀπα-
γορευθῆ τοῦ λοιποῦ ἢ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὸν ἄνωτέρω σκοπὸν καὶ νὰ
καθαρισθῆ, διότι ἔχει ἀξιόλογον ἱστορικὴν ἀξίαν.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Τὸ σπήλαιον Παλιοχώρας εὑρίσκεται εἰς περιοχὴν εἰς τὴν ὁποίαν
ἤκμασεν ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ μετέπειτα ὁ χριστιανι-
κός. Σήμερον συναντῶμεν εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην πολλὰ εἰρηπια κα-
τοικιῶν καὶ χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ δεξαμενὰς ὕδατος μερικαί-
των ὁποίων διατηροῦνται εἰς πολὺ καλὴν κατάστασιν, διατηροῦσαι μᾶ-
λιστα ἄφθονον καὶ καθαρὸν ὕδωρ.

Ὁ ἰατρός καὶ συγγραφεὺς κ. Πετρολέκκας παρέχει τὰ ἀκόλουθα ἐπὶ
τοῦ προκειμένου στοιχεῖα:

" Κατὰ τὴν βασιλείαν τοῦ ἄυτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Μακεδόνο·
εἰς τὸ Βυζάντιον περὶ τὸ ἔτος 881 μ.Χ. ὡς καὶ πολὺ πρότερον ἄυτοῦ
ἐπὶ 100-150 ἔτη, οἱ Ἄραβες οἱ ὁποῖοι κατεῖχον τὴν Κρήνην, ἐλεηλά-
τουν τὰ νότια παράλια τῆς Πελοποννήσου. Παρ' ὅλας τὰς ἄυποείρας ἐξ-
ξοντώσεως των δὲ ἐπετεύχθη ἄυποτελέσμα, διὰ τοῦτο ὁ ἄυτοκράτωρ ἐξέ-
δωκε διαταγὴν καθ' ἣν οἱ κάτοικοι τῶν παραλίων ἄυφείλον νὰ μετοική-
σουν εἰς τὰ μεσόγεια. Τότε ἄυκριβῶς οἱ κάτοικοι τῶν παλαιῶν Κυφάντων
(Κυπαρισίου) ἀποίκησαν τὴν σημερινὴν Παλιοχώραν. Ὑπερκειμένως
αὐτῆς σώζεται μικρὸν τμήμα ἐνετικῶ· φρουρίου, κτισθὲν ὑπὸ τῶν Ἐνε-
τῶν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ὁποίων περιήλθεν ἡ Παλιοχώρα ὅπως καὶ τὰ
περισσότερα παράλια τῆς Πελοποννήσου δυνάμει συναφθείσης συμβάσε-
ως μετὰ τῶν Σταυροφόρων (4η Σταυροφορία)."

Κατ' ἄλλας πληροφορίας ἡ περιοχὴ Παλιοχώρας ὀνομάζεται καὶ Σφα-
κιάν. Ἡ παράδοσις λέγει ὅτι ἡ ὀμώνυμος περιοχὴ τῆς Κρήτης ἔλαβε τὸ
ὄνομα τοῦτο ἀπὸ διασωθέντας κατοίκους τῶν Κυφάντων οἱ ὁποῖοι μετω-
κῆσαν ἐκεῖ, δίδοντες τὸ ἴδιον ὄνομα τῆς πολέως των.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον μᾶς πείθει εἰς τὴν περιοχὴν ἡμά-
σεν ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς εἶναι ὅτι ἐντὸς τοῦ σπηλαίου
εὐρίσκονται δεξαμεναὶ λαξευταὶ ἢ μὲ ἐπέλειψιν πολὺ ἰσχυ-
ρῶν, ὡς καὶ λαξευταὶ κλιμακίαι προσπελάσεως. Κατὰ πᾶσαν πι-
θανότητα τὸ σπήλαιον ἦτο λατρευτικὸς τόπος.

Ἐπίσης ἐν τοῖς ἐρεταίοις συναντῶνται ἐντὸς τῆς λάσπης
ἢ μεταξὺ τῶν λίθων καὶ θραύσματα ἀπὸ ὀπτῆν ἐρυθρογῆν, τὰ
ὁποῖα προφανῶς ἀνήκουσιν εἰς κτίσματα παλαιότερα τῶν ὁ-
ποίων τέταρτη ἐχρησιμοποίηθησαν ἀπὸ τοὺς μετέπειτα κατοί-
κους διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὑλικῶν τῶν οἰκοδομῶν των.

Σ Π Η Λ Α Ι Ο Ν Σ Α Ρ Ο Υ

Ἀριθμὸς 1075

Τὸ σπήλαιον Σάρου εὐρίσκεται καὶ αὐτὸ παρὰ τὴν θέσιν
" ΒΡΥΣΗ " εἰς τὸ τέλος τῆς ἀριστερῆς πλευρῆς ὠρειοτάτης
χαράδρας, Ν. Δ. τοῦ χ. Β ρ ὕ σ η τῆς Κοινότητος Κυπαρισσίου
τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρῆς, καὶ εἰς ἀπόστασιν 10 ἀπὸ
τοῦτο.

Τὸ σπήλαιον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα μοναδικὸν θάλαμον πλά-
τους 15 μ. μήκους 9 μ. καὶ ὕψους παρὰ τὴν εἴσοδον 6 μ. μὲ
ἐλαφρῶς ἀνηφορικὸν δάπεδον.

Τὸ σπήλαιον χρησιμοποιεῖται διὰ διημερεύσιν ἐκδρομῶν
καὶ διαβατῶν ἐν γένει.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.

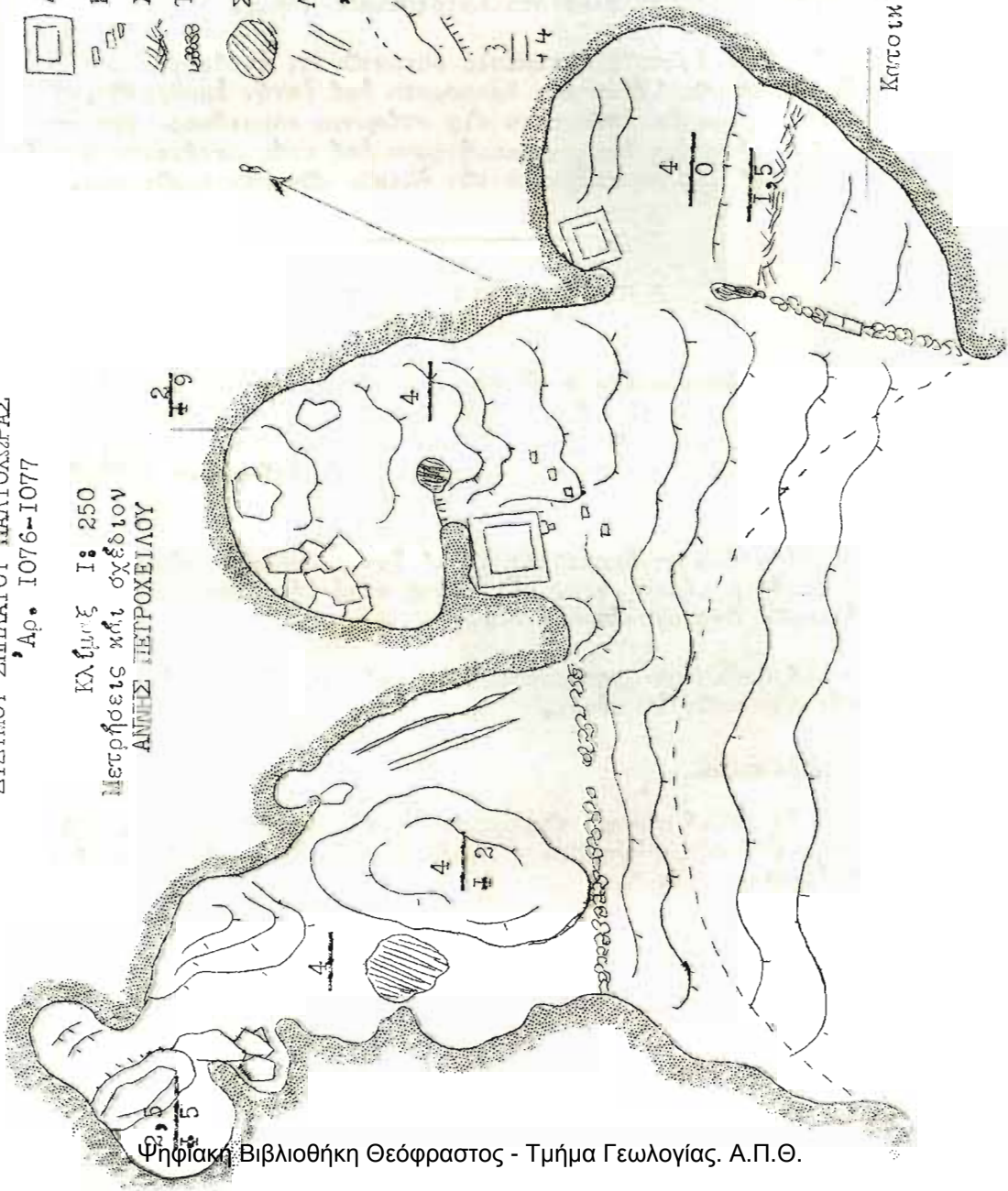
Ἡ δεξιὰ πλευρὰ τῆς χαράδρας καὶ ἀκριβῶς ἐναντι τοῦ
σπηλαίου Σάρου ἀρχίζει τὸ κοίλωμα τὸ φέρον τὴν ὀνομασίαν
" Ἀσκληπιεῖον ".

Κ Α Τ Ο Ψ Ι Σ
 ΔΙΑΓΜΟΥ ΣΠΗΛΙΟΥ ΠΑΛΙΟΩΡΑΣ
 Αρ. 1076-1077

Κλίμακx 1: 250
 Μετρήσεις κτλ σχέδιον
 ΑΝΤΗΣ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

Υ Π Ο Μ Η Μ Α

- Δεξαμενή ή ύδρευτος
- Κλίμακx λειψυτηρί
- Χωρίσματα εκ κλιδων
- Τοίχος
- Στόλοι εκ πετρώματος
- Λειψυτηρί ύδρορροή
- Αρχή δροφής
- Κλίσεις ξείφους
- Πτώσεις λιτόμοι
- 3
- +4
- V Υψη δροφής
- Υψομετρική διαφορά από επίπεδον εισόδου

Κατοικία πομπένων

ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

Αριθμός 1079

Υπό "Αννης Πετρογείλου

Τὸ σπήλαιον Ἁγίας Βαρβάρης εὑρίσκεται εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους Μπίμπολα καὶ εἰς ἀπόστασιν 10 πρὸς Α. ἀπὸ τὸ ὁμόνυμον ἐξωκλήσιον.

Ἡ προσπέλασις πρὸς τὸ σπήλαιον τοῦτου γίνεται ἐκ τοῦ χωρίου Β ρ ὀ σ η τῆς Κοινότητος Κυπαρισσίου τῆς Ἐπαρχίας Ἐπιδάφρου Λιμηρῆς δι' ἡμιονικῆς ὁδοῦ καὶ εἰς ἀπόστασιν 1,5 ὥρας μέχρι τοῦ ναΐδριου τῆς Ἁγίας Βαρβάρης. Ἡ συνέχισις γίνεται ἐπὶ ἀρχαῖα ἐπικλινοῦς ἐδάφους ἐπὶ 10-15 μέχρι τῆς βάσεως τῆς εἰσόδου.

Ἡ περιοχὴ τοῦ σπηλαίου κοσμεῖται ἀπὸ ἔλατα.

Τὸ σπήλαιον ἀποτελεῖται ἀπὸ μίαν γαλαρίαν μήκους 23 μ. πλάτους παρὰ τὴν εἴσοδον 5 μ καὶ ὕψος 1 μ. ἐνὼ περὶ τὸ τέλος ἔχει πλάτος 0,50 μ καὶ ὕψος 1 μ. Ἡ γαλαρία εἰς μὲν τὸ τέλος εἶναι ἐλαφρῶς ἐπικλινῆς μὲ λιθωματικῆς ροῆς (GOURS) ἐπὶ μήκους 10 μ. κατὰ δὲ τὸ ὑπόλοιπον τμήμα εἶναι πολὺ ἐπικλινῆς μὲ ἀποτόμους πτώσεις καὶ βράχους κατὰ μῆκος τοῦ κέντρου τῆς. Ἡ ἴδια κατῆστασις συνεχίζεται καὶ ἔξω τοῦ σπηλαίου.

Τὸ σπήλαιον Ἁγίας Βαρβάρης εἶναι παλαιὰ κοίτη ὑπογείου ποταμοῦ, ἄλλοτε πολὺ μεγαλυτέρα. Παρὰ τὴν εἴσοδον εἶναι σαφὴ τὰ ἔχνη κατακρημνίσεως τοῦ ἐλλείποντος τμήματος τῆς ὀροφῆς. Αἱ περὶ τὸ τέλος τῆς γαλαρίας παρατηροῦμεναι λιθωματικαὶ ροαί, καταδεικνύουσι τὴν ροὴν τῶν ὑδάτων τὰ ὁποῖα ἐκινουῦντο παλαιότερον ἐντὸς τοῦ σπηλαίου. Σήμερον μόνον εἰς ἓν σημεῖον παρατηρεῖται ὕδωρ ἐκ σταγονορροῆς ἐντὸς λιθωματικῆς λεκάνης παραπλευρῶς τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἄλλη μικροτέρα σχεδὸν κεκρυμμένη καὶ ἣ ὁποία τροφοδοτεῖται δι' ὕδατος ἐκ τῶν ἔσω τῶν σταλακτιτῶν τοῦ τοίχου.

Τὸ σπήλαιον ἐκτείνεται ἐκ Ν.Α πρὸς Β. Δ. Τὸ συνολικὸν μῆκος αὐτοῦ μετὰ τῆς κατακρημισθείσης ὀροφῆς εἶναι 30 μ. ἡ δὲ ὑψομετρικὴ διαφορά ἀπὸ τῆς εἰσόδου μέχρι τέλους τῆς

κοίτης είναι ≈ 20 μ.

Ἡ θερμοκρασία κατά τήν 24ην Μαΐου ἦτο 20°C Κελσίου, ἡ δέ ὑγρασία 90.

ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΜΙΧΑΛΗ Ἀριθ. 1078

Τό σπήλαιον εὑρίσκεται πρὸς Β. τοῦ χωρίου " ΒΡΥΣΗ " τῆς Κοινότητος Κυπαρισσίου τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, κατά τήν θέσιν Ζήστοντο Παλιοχώρας. Ἡ ὅλη περιοχή εἶναι λίαν ἀπόκρημος.

Ἡ προσπέλασις του γίνεται ἐκ τοῦ χωρίου Βρύση δι' ἡμιονικῆς ὁδοῦ 1, 20 ὥρας μέχρι τοῦ Ἀυχένος τῆς Παλιοχώρας, ἐκεῖθεν δέ, μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου, συνεχίζει ἄτραπὸν ἐπὶ δυσβάτου ἐδάφους.

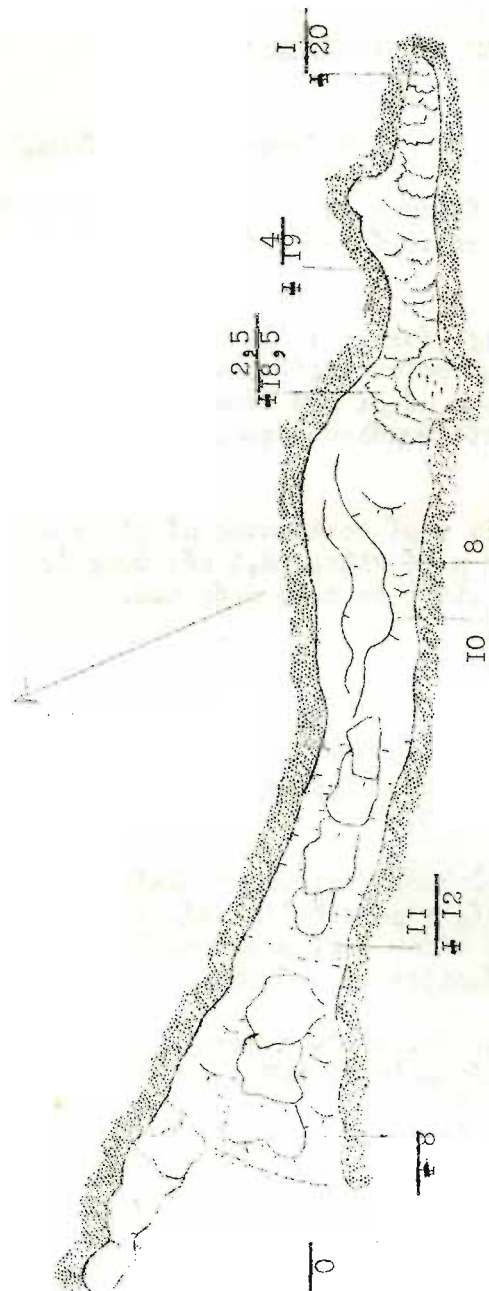
Τό σπήλαιον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓν κοίλωμα πολὺ ἀνηφορικόν, μήκους 8 μ. πλάτους 14 καὶ ὕψος ὀροφῆς παρὰ τήν εἴσοδον 12 μ. Κατὰ τὸ δεξιὸν τμήμα του ὑπάρχουσι λεκάναι λιθωματικαί (GOURS).

Τό σπήλαιον ἐκτείνεται ἐκ Β. Α. πρὸς Ν. Δ. Ἡ ὑψομετρικὴ διαφορὰ ἀπὸ τῆς εἰσόδου του μέχρι τοῦ τέλους εἶναι 8 μ.

Χρησιμοποιεῖται σήμερον διὰ τήν στέγασιν ποιμνίων κατά τὰς θερμὰς ὥρας τοῦ ἔτους, τὸ δέ ὕδωρ τῶν λεκανῶν του πρὸς πότισμα ἑαυτῶν.

Ὅπως καὶ τὰ ἕτερα σπήλαια τῆς περιοχῆς Κυπαρισσίου, καὶ τὸ σπήλαιον τοῦτο ἐμελετήθη τήν 24ην Μαΐου 1960.

Ὡς εἶναι φυσικόν λόγω τῆς μικρότητος του καὶ τῆς ἐλλείψεως λιθωματικοῦ διακόσμου, πλὴν τῶν λεκανῶν, οὐδέν ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως.

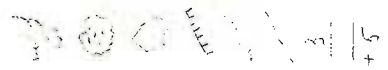

Κ Α Τ Ο Ψ Ι Σ
 ΣΠΗΛΙΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ
 Αρ. 1079
 Κλίμαξ 1:200

Μετρήσεις κήι σχέδιον
 "Αννης Πετροχειλίου

Υ Π Ο Π Ι Ν Η Μ Α

- Λιθωματικά ροσι
- Λιθωματικά λεκάνια
- Τεμάχη πετρωμάτων
- Απόστομοι πτώσεις
- Κλίσεις ξόφους
- Αρχή δροφής
- "Υψη δροφής
- Υψομ. διαφορετή από είσοδου

Σ Π Η Λ Α Ι Ο Ν
 ΟΣΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ (ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ)
 ΑΡΙΘ. 1080

Υπό Ἀννης Πετροχείλου.

Τὸ σπήλαιον τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους Μπαμπολα, εἰς ἀπόκρημνον περιοχὴν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἐξωκκλησίου Ἀγίας Βαρβάρας.

Ἡ πρὸς αὐτὸ προσπέλασις γίνεται δι' ἡμιονικῆς ὁδοῦ ἀπὸ τοῦ χωρίου ΒΡΥΣΗ τῆς Κοινότητος Κυπαρισσίου τῆς Ἐπαρχίας Ἐπιδάουρου Λιμηρῆς καὶ εἰς ἀπόστασιν 1.30 ὥρας μέχρι τοῦ ἐξωκκλησίου Ἀγίας Βαρβάρας.

Ἡ συνέχισις γίνεται ἐπὶ ἀνωμαλοῦ ἀνηφορικοῦ ἐδάφους ἐπὶ 06 μί-
 χρι τῆς εἰσόδου του.

Ἡρδκείται κυρίως εἰπεῖν περὶ κοιλώματος μέ 80 εσοχῆς. Τὸ μεγα-
 λύτερον μῆκος του εἶναι 8 μ μέ πλάτος 8,5 καὶ ὕψος ὀροφῆς παρὰ τὴν
 εἴσοδον 15 μ. Ὁ ἄξων του εἶναι ἐκ Β.Δ. πρὸς Ν.Α.

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ν.

Εἰς τὴν δεξιάν ἐσοχὴν μήκους 6 μ. εὐρέθησαν ἀνθρώπινα ὀστᾶ τῆ ὀ-
 ποῖα, σύμφωνα μέ τὰς πληροφορίες τῶν κατοίκων ἀνήκουσιν εἰς συλληφ-
 θέντας καὶ ἐκτελεσθέντας ὑπὸ τοῦ Ἰμβραήμ ἀγωνιστῆς, τὸ ἔτος 1826, κα-
 τόπιν προδοσίας.

Ἡ παράδοσις λέγει ὅτι ὁ προδότης; ὀνόματι Σκένης ἐκ Μαρτί· Κυνου-
 ρίας ἐξετελέσθη ἐν συνεχείᾳ παρὰ τοῦ Ἰμβραήμ δι' ἀγγλῶνης, τῆς ὀποι-
 ας λείψανα σώζονται ἀκόμη κάπου ἐκεῖ πλησίον. Τὴν κεφαλὴν τοῦ προδῶ-
 του ἀποκόψας ὁ πασοῦς ἀπέρριψεν εἰς τὸ βᾶθος παρακειμένης χαράδρας.

Τᾶ ὀστᾶ τῶν προδοθέντων ἀγωνιστῶν περισυλλεγέμενα, ἀπετέθησαν ἀ-
 πό τοῦς ἐπιζήσαντας πατριώτας, ἐντὸς τοῦ σπηλαίου.

Σημειωτέον ὅτι οὐδεμίαν ἱστορικὴν μαρτυρίαν ὑπάρχει τῆς ὑποστηρι-
 ζομένης ἐκδοχῆς.

ΣΗΛΑΙΟΝ
ΟΣΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΠΑΛΙΟΧΩΡΑΣ
'ΑΡΙΘ. 1081

"Αννης Πετροχείλου

Τὸ κοίλωμα τοῦτο-καί εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην πρό-
κειται, κυρίως εἰπεῖν, περί κοιλώματος, εὑρίσκεται παρὰ τὴν
δυτικὴν πλευρὰν τοῦ ὑπὲρ τὴν Παλιοχώραν ὕψωματος Κούλια
εἰς περιοχὴν πολὺ κατωφερικὴν. Ἡ πρὸς τὸ κοίλωμα προσ-
πέλασις γίνεται διὰ τοῦ χ. Βρύση τῆς Κοινότητος Κυπαρισ-
σίου ἐπαρχίας Ἐπιδάφου Λιμηρῆς δι' ἡμιονικῆς ἄτραπός μὲ-
χρι τοῦ ἁχένος Παλιοχώρας, εἰς ἀπόστασιν 1.20' ἀπὸ τοῦ
χωρίου. Ἐκ τοῦ ἁχένος συνεχίζει κατηφορικῆ ἄτραπός 20'
μέχρι τῆς εἰσόδου του.

Τὸ κοίλωμα εἶναι διαστάσεων 5 μ X 6 μ X 1,5 μ. ἔκτει-
νεται ἐκ Ν πρὸς Β. ἔμπροσθεν τῆς εἰσόδου του δέ, ὑπάρχει
ὑπερμεγέθης βράχος.

Τὸ κοίλωμα εἶναι πλήρες ἀνθρωπίνων ὀστέων, τὸ ἱστορικὸν
του δέ συμπύπτει ἐπακριβῶς μὲ τὸ τοῦ προηγουμένου σπηλαί-
ου Ἄρ. 1080, μὲ τὰ αὐτὰ πρόσωπα καὶ χρονολογίας.

ΙΕΡΟΝ ΣΗΛΑΙΟΝ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ
ἢ ΓΑΪΔΟΥΡΟΣΗΛΟ
'ΑΡΙΘ. 1083

"Υπὸ "Αννης Πετροχείλου

Τὸ σπήλαιον τοῦτο εὑρίσκεται ἐπίσης παρὰ τὴν τοπο-
θεσίαν " ΒΡΥΣΗ " ὀλίγον δεξιότερον τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 1074
σπηλαίου Ἀσκληπιοῦ, εἰς ἀπόστασιν, πρὸς Β. τοῦτου 135 μ
καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βράχου.

Διὰ τὴν προσπέλασιν καὶ τὴν ἐν γένει περιοχὴν τοῦ σπη-
λαίου τούτου, βλεπε ἐπίσης σχετικῶς μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1074.

Τὸ ἱερόν σπήλαιον τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα
κυρίως θάλαμον, μήκους 7,5 μέτρων ποὺ χωρίζεται εἰς τὸ
κέντρον ἐν εἰδει ἀψίδος εἰς δύο τμήματα. Τὸ πρῶτον ἔχει

πλάτος 5 μ. και ύψος 2 μ. Προς τή ἀριστερά, εἰς ὕψος 1,5 μ. και εἰς τήν αὐτήν μέ τήν εἴσοδον διεθουσιν, διακρίνονται δύο ὄψαί κλεισμέναι σήμερον διὰ κλίδων ὑπὸ τῶν ποιμνευων.

Μετά τήν ἑψίδα, εἰς τὸ δευτερον τμήμα τοῦ θαλάμου ὑπάρχουσιν ἑκατέρωθεν λαξευτά ἑδρανα, ὅλον δέ τὸ δάπεδον εἶναι ἐσωραμμένον διὰ λιθίνων πλακῶν. Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου εἶναι φραγμένη διὰ τοίχου ἐκ ζερολιθίου. Ἡ κατεύθυνσις τοῦ σπηλαίου εἶναι ἐξ Α. πρὸς Δ. Τὸ δάπεδον εἶναι ἐντελῶς ἐπίπεδον.

Ἐκ τῶν γενομένων παρ' ἡμῶν παρατηρήσεων συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου ἀρχήθεν ἦτο πολὺ μικροτέρα και εὗρίσκετο εἰς ἐπίπεδον ὑψηλότερον τοῦ σημερινοῦ. Τὸ ἐσωτερικὸν ἦτο πολὺ ἐπικλινές πρὸς τὸ βῆθος. Ἡ σημερινή εἴσοδος ἐδημιουργήθη διὰ λαξεύσεως πρὸς τή καιτῶ, ἀφαιρεθέντων ἐπίσης διὰ λαξεύσεων ὅλων τῶν ὑφισταμένων ἐμποδίων, πρὸς δημιουργίαν ἐπιπέδου δαπέδου. Κατὰ τήν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ λαξεύσιν, ἀφῆθησαν τὴ ἑκατέρωθεν ἑδρανα.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - Συμφώνως πρὸς στοιχεῖα παρασχέθηκα ὑπὸ ἱατροῦ και συγγραφέως κ. Πετρολέγκα, τὸ ἱερόν τοῦτο σπήλαιον, ἀναφορδόμενον και ὑπὸ τοῦ Πausανίου, εἶναι ὁ χῶρος εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεστέλλοντο οἱ προσερχόμενοι πρὸς ἑθεραπείαν ἀσθενεῖς εἰς τὸ παρακείμενον Ἀσκληπιεῖον, ἵνα ἐνυπνιασθῶσιν, ὡς εἴθισται τότε, και καθοδηγηθοῦν παρὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν ἐνυπνίων, διὰ τὸν τρόπον ἑθεραπείας τῶν. Ἐάν δὲν ἐνυπνιάζοντο, ὁ τρόπος ἑθεραπείας διεγράφετο ὑπὸ τῶν ἱερέων.

Παρὰ τοῦ Πausανίου ἀναφέρεται ἐπίσης ὅτι ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ὑπῆρχεν ἕγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Μεταξὺ τοῦ Ἀσκληπιείου 1074 και τοῦ παρόντος ἱεροῦ σπηλαίου καιτὴ μήκος τοῦ λαίου βράχου, και εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ πρῶτον 25 μ. ὑπάρχουσι λαξευτά κοιλώματα δι' ἀπόθεσιν ἐν αὐτοῖς ἀναθημάτων ὑπὸ τῶν προσκυνητῶν.

Σήμερον τὸ ἱερόν σπήλαιον χρησιμοποιεῖται ὡς σπῆυλος ὄνων, ἐξ ἧς χρήσεως και τὸ νεώτερον ἐπικρατέστερον ὄνομα τοῦ σπηλαίου " Γ Α Υ Δ Ο Υ Ρ Ο Σ Π Η Λ Ο ".

SPELEOLOGICAL RESEARCHES IN THE DISTRICT
OF EPIDAVROS LIMIRA (PELOPONNESUS)

by Mrs ANNA PETROCHILOS

(Summary)

Near the village Kyparission of the district of Epidavros Limira, on the southeast coast of Peloponnesus, Mrs Anna Petrochilos, especially invited, during May 1960, explored the following caves:

1. Babola Cave No I070
2. Imbahin Cave No I071
3. Lyros' Cave No I072
4. Babola Aven No I073
5. Asclipios Cave I074
6. Cave of Saros I075
7. The twin Cave of Paliohora No I076/I077
8. Michael's Cave No I078
9. Santa Barbara Cave No I079

Besides, three other caves under the Nos I081, I082 and I083 present no interest, whatsoever.

The biggest of all above is the Babola Cave No I070, although with very little interest from the point of view of tourism.

The Asklios Cave No I074 it seems there was in ancient times a sanctuary of Asclipius which is also mentioned by the well-known old traveller Pausanias. Its floor is full of carvings and contains cisterns for the performance of the holy duties and healings under the patronage of Askli-pius.

A special sanctuary of god asklipius (a small cave No I083) lies at a distance about 400 feet.